

שֶׁשֶׁמֶנֶצְחִים בְּנִיָּה בְּקִרְבוֹת,
נֹאמֵר בָּהּ אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה
(תהלים קיג), וְלֹא אֶהְיֶה כְּבוֹשָׁה
לְפָנַי בַּת הַמֶּלֶךְ, שְׂנֵאמֵר בָּהּ (שם
מה) כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה
וְגו'. שְׁהָרִי כְּמָה כְּרוֹזִים יוֹצְאִים
בְּשִׁבִילָהּ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (משלי א)
בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי
שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמֵר.
וְמָה אוֹמְרִים הַכְּרוֹזִים? (שם ח)
אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלֵי אֶל
בְּנֵי אָדָם.

שְׁהָרִי כְּמָה פְּרָשִׁים חֲזָקִים הֵיוּ
מִתְּפַנְסִים לְהִלָּחֵם בְּקִרְבָּה עִם
הַנְּחָשׁ, נְחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁהָרַג
אֶת אָדָם הָרֹאשׁוֹן, וְהָרַג אֶת כָּל
הַדּוֹרוֹת שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו. מִהֶם הָיָה
אוֹכֵל בָּאֵשׁ שְׁלוֹ שְׁהִיא גִיְהֵנָם,
וּמִהֶם הָיָה כּוֹלֵעַ אוֹתָם חַיִּים
כְּמוֹ קֶרֶחַ, שְׂנֵאמֵר בָּהֶם (במדבר
טו) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׂאֵלָה. מִהֶם הָרַג כְּכֹמָה מִיַּנִּי
מִתָּה, שְׂנֵאמֵר בָּהֶם (תהלים סח)
לְמֹת תּוֹצְאוֹת.

וְכֹמָה בְּעֵלֵי מְגִנִּים הֵיוּ
מִתְּפַנְסִים אֲלֵיו בְּבִתֵּי כְּנַסְיוֹת
וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת וּפּוֹסְקִים עֲלָיו
כְּמָה פְּסָקוֹת, בְּקִלּוֹת וְחִמּוֹרוֹת
שְׁלוֹ. (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּה' וַיִּרְא
כִּי אֵין אִישׁ. אֵין בָּהֶם אֶחָד
שְׁהָרַג אֶת הַנְּחָשׁ. וְהַכְּרוֹזִים
יוֹצְאִים: מִי שְׂנֵצַח בְּקִרְבָּה וְהָרַג
אֶת הַנְּחָשׁ, תִּהְיֶה הַהֲלָכָה שְׁלוֹ.
וְכֹמָה הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת הֵן,
כְּפִלּוֹנִי, וְהֵן (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת
אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ, שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ.
אַבְרָהָם עַל בַּת הַמֶּלֶךְ נֹאמֵר (משלי לא)
רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאַתְּ עֲלִית
עַל כְּלָנָה. וְהִיא אֲרוּסָה לְמִשָּׁה,
הַהֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, וְעַדִּין אֵינָה
נְשׂוּאָה לוֹ, עַד שִׁיְהָרַג הַנְּחָשׁ
וַיִּכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה. שְׂבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה עַד שִׁיִּזְכֶּה לָהּ, שְׂמָאז שֶׁשְׂנֵי הַלּוּחוֹת נִשְׁבְּרוּ
פְּרָחָה מִמֶּנּוּ, וּבְגִלּוֹת הִרְבִּיעִית יִזְכֶּה לָהּ, וּבְגִלּוֹת יִזְכֶּה לְהַכְּנֵס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה.

דְּכַד נִצְחִין בְּנֵהָא קְרַבִּין, אֲתֵמֵר בָּהּ (תהלים קיג ט)
אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. וְלֹא אֶהָא בְּכַסּוּפָא קָמִי
בְּרֵתָא דְּמִלְפָּא דְּאֲתֵמֵר בָּהּ (שם מה יד) כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת
מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגו'. דְּהָא כְּמָה כְּרוֹזִין נִפְקִין בְּגִינָה.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי א כא) בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא
בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמֵר. וּמֵאֵי אֲמַרִּין
כְּרוֹזִין (שם ח ד) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלֵי אֶל בְּנֵי
אָדָם.

דְּהָא כְּמָה פְּרָשִׁין תְּקִיפִין הֵיוּ מִתְּפַנְשִׁין לְאַגְחָא
קְרַבָּא עִם חוּזָא נְחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, דְּקָטִיל
לְאָדָם קְדָמָא, וְקָטִיל לְכָל דְּרִין דְּאֲתֵין אַבְתְּרָה.
מִנְהוֹן הָוּה אָכִיל בְּנוֹרָא דִּילָהּ דְּאִיהוּ גִיְהֵנָם,
וּמִנְהוֹן הָוּה בְּלַע לֹון חַיִּין כְּגוֹנָא דְּקֶרֶחַ, דְּאֲתֵמֵר
בְּהוֹן (במדבר טו לג) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׂאֵלָה. מִנְהוֹן קָטִיל כְּכֹמָה מִיַּנִּי מִתָּה. דְּאֲתֵמֵר
בְּהוֹן (תהלים סח כא) לְמֹת תּוֹצְאוֹת.

וְכֹמָה מְאִרֵי תְּרִיסִין הֵיוּ מִתְּפַנְשִׁין לְגַבְהָ בְּבִתֵּי
כְּנַסְיוֹת וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת וּפְסָקִין עֲלֵיהָ
כְּמָה פְּסָקוֹת בְּקִלּוֹן וְחִמּוֹרִין דִּילָהּ (שמות ב יב) וַיִּפֶן
כֹּה' וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. לִית בָּהּ חַד דְּקָטִיל
לְחוּזָא וְכְרוֹזִין נִפְקִין מֵאֵן דְּנִצְחַח קְרַבָּא וְקָטִיל
לְחוּזָא יְהָא הַהֲלָכָה דִּילָהּ וְכֹמָה הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת
אֲנוּן דְּאֲתֵמֵר בְּכָל חַד הַהֲלָכָה כְּפִלּוֹנִי וְאֲנוּן (תהלים
מה טו) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ, דְּבְרֵתָא דְּמִלְפָּא.
אַבְרָם בְּרֵתָא דְּמִלְפָּא עֲלָהּ אֲתֵמֵר (משלי לא כט) רְבוֹת
בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאַתְּ עֲלִית עַל כְּלָנָה. וְאִיהִי
אַרוּסָה לְמִשָּׁה הַהֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי וְעַד לָאו
אִיהִי נְשׂוּאָה לִיהָ עַד דִּיקָטוּל לְחוּזָא וַיַּעוּל
לְאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּבִגִין דָּא לֹא עָאֵל לְאַרְעָא
קְדִישָׁא עַד דִּיזְכֶּה לָהּ דְּמִדְּתֵרִין לְחוּזִין אֲתֵבְרוּ
פְּרָחָא מִנָּהּ וּבְגִלּוֹתָא רְבִיעִיָּה יִזְכֶּה לָהּ וּבְגִינָה
יִזְכֶּה לְאַעֲלָא לְאַרְעָא קְדִישָׁא.

וַיִּכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה. שְׂבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה עַד שִׁיִּזְכֶּה לָהּ, שְׂמָאז שֶׁשְׂנֵי הַלּוּחוֹת נִשְׁבְּרוּ
פְּרָחָה מִמֶּנּוּ, וּבְגִלּוֹת הִרְבִּיעִית יִזְכֶּה לָהּ, וּבְגִלּוֹת יִזְכֶּה לְהַכְּנֵס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה.

קום אנת רענא מהימנא, דבגינך אתמר (שמות ב
 יב) ויפן פ"ה וכו"ה ויך את המצרי. דבשמא
 דאמא עלאה דאיהי חמשין תרעין, מחית ליה
 דאתרמיזו בכ"ה. וכו"ה אתון דמיחדין בהון
 לקודשא בריך הוא תרין זמנין בכל יומא שמע
 ישראל ה' אלהינו ה' אחד, דאית בשית תיבין
 כ"ה אתון, ותרין זמנין אנון חמשין. באלין
 חמשין מחי לפרעה ובכל עבדיו חמשין
 מכות.

קום לגבה בחוטרא דילך, למחאה ליה
 ככלבא, דהכי אורחא דכלבא למחאה
 ליה בחוטרא. ואורחא דעבדא למחאה ליה
 בחוטרא ככלבא, בגין דעלה אתמר (משלי כט יט)
 בדברים לא יוסר עבד. בקדמיתא מחית ליה
 על ימא. פען קום מחי ליה בימא דאורייתא
 בקלמוס דילך בדרועא דילך ביד דילך.
 דאתמר ביה (שמות יד כא) ויט משה את ידו על
 היים דהא בימינה אתבקעא ימא. בשמאלא
 אתחזרת יבשה. הדא הוא דכתיב (שם פסוק כט)
 ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך היים. בעמודא
 דאמצעיתא (שם טו י) נשפת ברוחך פסמו ים.
 קום נצח קרבין דהא ברפא דמלכא דילך איהי
 ולך אתחזרת. ולא עוד אלא פמה דבים
 וזאבים דערבוביא מתפנשין בגלותא למיכל
 עאנא דילך, דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני
 צאן מרעיתי.

קום נטיל קירטא דילך לגביהו דהא קירטא
 דוד אתמר בה (שמואל א, יז מ) ויבחר לו חמשה
 חלקי אבנים מן הנחל. נטיל לון בחמשה
 תיבין, דאנון שמע ישראל ה' אלהינו ה'. וכד
 שוי לון בקירטא, אתעבידו אחד, אבנא חדא,
 וקטיל לפלישתאה.
 וְהֵאֵי אבנא עלה אתמר (דניאל ב לה) ואבנא די מחת

קום אתה הרועה הנאמן,
 שבגללך נאמר (שמות ב) ויפן כה
 וכה ויך את המצרי. שבשם האם
 העליונה, שהיא חמשים שערים,
 הפית אותו, שגמרזו בכ"ה. וכו"ה,
 האותיות שמיוחדים בהם את
 הקדוש ברוך הוא פעמים בכל
 יום שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 אחד, שיש בשש התבות עשרים
 וחמש אותיות, ופעמים הם ו'.
 באלו החמשים הפה את פרעה
 ואת כל עבדיו חמשים מכות.

קום אליו במקל שלך להכות
 אותו כמו כלב, שפך דרוך הפלב,
 להכותו במקל. ודרוך העבד
 להכותו במקל ככלב, משום
 שעליו נאמר (משלי כט) בדברים לא
 יוסר עבד. בהתחלה הפית אותו
 על היים. בעת קום והפה אותו
 בים של התורה, בקולמוס שלך,
 בדרוע שלך, ביד שלך, שנאמר
 בו (שמות יד) ויט משה את ידו על
 היים, שהרי בימין נבקע היים,
 ובשמאל חזרה היבשה. זהו
 שפיתוב (שם טו) ובני ישראל הלכו
 ביבשה בתוך היים. בעמוד
 האמצעי, נשפת ברוחך פסמו ים.
 קום תנצח בקרבות, שהרי בת
 המלך שלך היא, ולך חוזרת. ולא
 עוד, אלא פמה דבים וזאבים של
 ערבוביה מתפנסים בגלות לאכל
 את הצאן שלך, שנאמר בהם
 (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי.
 קום קח המקלע שלך עליהם,
 שהרי במקלעו של דוד נאמר
 (שמואל א-יז מ) ויבחר לו חמשה חלקי
 אבנים מן הנחל. נטל אותן
 בחמש תבות, שהן שמע ישראל
 ה' אלהינו ה' אחד. וכששם אותו
 במקלע, נעשו אחת, אבן אחת,
 והרג את הפלשתי.

ועל האבן הזו נאמר (דניאל ב)
 והאבן שהפיתה את הצלם היתה
 להר גדול, ומלאה כל הארץ. זהו

שְׁפָתוֹב (יחזקאל א) מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּבִשְׁבִילֹו נֹאמֵר (תהלים קיח) אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת. וּבִשְׁבִילָה אָמַר דָּוִד, (שם כז) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מִחֲנֶה לֹא יִירָא לְבִי וְגו' בְּזֹאת אָנִי בּוֹטֵחַ. וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל, (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה א) זֹאת אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, לְמַד אוֹתָהּ לְבָנָיו, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם. וּמִשָּׁה רַבְּנּוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִמֶּנָּה קָבַל תּוֹרָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה. וְאֶהְרֵן נִכְנַס עִמָּה לְקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְהַתְּקַבֵּל קֶרְבָּנוֹ, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ. זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹוִים. וּבִשְׁבִילָה נֹאמֵר (בראשית מט) מִשֶּׁם רַעֲהָ אֲבָן יִשְׂרָאֵל. (זכריה א) עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם.

אֲשֶׁרֵי הוּא מִי שֶׁשָּׁם אוֹתָהּ בַּמְקַלְעֵ שְׁלוֹ, שֶׁהוּא פִּיּוֹ, בְּקִרְיַאת שְׁמֵעַ, וְזוֹרֵק אוֹתָהּ לְשָׁמַיִם שֶׁל סַמָּא"ל, שֶׁבִשְׁבִילֹו נֹאמֵר (ירמיה ב) שְׁמוֹ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבָהּ כִּי שְׁמַיִם (שְׁלוֹ) בְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּפְּגֵד תִּבְלָה.

וְאֵתָה רוּעָה הַנֶּאֱמָן, קוּם טל אֵת הַמְקַלְעֵ שְׁלֶף, שֶׁלְמִקוּם עָלְיוֹן אֵתָה מַעֲלָה אוֹתוֹ, יוֹתֵר מִדָּוִד וּמִכָּל הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים שֶׁל כָּל דוֹר וָדוֹר. וְזֶהוּ הַמְקַלְעֵ שְׁלֶף - זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא. שֶׁהָאֲבָן הַזֶּה מִפִּיָּה עוֹלָה לְמִקוּם שְׁנֹאמֵר בּוֹ בַּמְפָּלָא מְקַף אֵל תְּדַרְשׁ וּבַמְכֹסָה מְקַף אֵל תַּחֲקֹר. וְהִיא הַשֵּׁם שֶׁל הַכְּתוּר הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהִיא חֲכָמָה קְדוּמָה. שְׁכָף עוֹלָה חֲכָמָה לְחִשְׁבוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, עִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת בְּכֻלָּל, שֶׁהֵם יוֹ"ד ה"י וַא"ו ה"י. שֶׁשָּׁם שֶׁלֹּשׁ

לְצִלְמָא הוֹת לְטוֹר רַב וּמְלֹאת כָּל אֶרְעָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה ו ג) מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּבִגְיִנָה אֶתְמַר (תהלים קיח ב) אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת. וּבִגְיִנָה אָמַר דָּוִד (שם כז א) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מִחֲנֶה לֹא יִירָא לְבִי וְגו'. בְּזֹאת אָנִי בּוֹטֵחַ. (ירמיה ט כג) וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה ג כא) זֹאת אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב בְּגִין דִּיהוּה יָדַע דְּאִיהִי עֶקְרָא דְכֻלָּא, אוֹלִיף לִיהָ לְבָנוֹי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית מט כח) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וּמִשָּׁה רַבְּנּוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִיָּנָה קָבִיל אוֹרִיתָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים מד מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה. וְאֶהְרֵן פָּה עָאֵל לְקֹדֶשׁ קְדוּשִׁין, וְאֵתְקַבֵּל קֶרְבָּנָהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא טז ג) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ. (במדבר ח כד) זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹוִים. וּבִגְיִנָה אֶתְמַר (בראשית מט כד) מִשֶּׁם רַעֲהָ אֲבָן יִשְׂרָאֵל. (זכריה ג ט) עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם. וּבָאָה אִיהוּ מָאן דְּשׁוּי לָהּ בְּקִירְטָא דִּילָהּ, דְּאִיהִי פּוּמוּי, בְּקִרְיַאת שְׁמֵעַ, וְזִרְיק לָהּ לְגַבֵּי שָׁמַיִם דְּסַמָּא"ל. דְּבִגְיִנָה אֶתְמַר (ירמיה ב יב) שְׁמוֹ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבָהּ (ישעיה נא ו) כִּי שְׁמַיִם (דִּילָהּ) בְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּפְּגֵד תִּבְלָה.

וְאֵתָה רַעֲיָא מְהִימְנָא, קוּם טל קִירְטָא דִּילָף. דְּלֵאֲתֵר עֲלָאָה אֵתָה סְלִיק לִיהָ, יִתִּיר מִדָּוִד וּמִכָּל נְבִיאִיא וְחֲכָמִיא דְכָל דָּרָא וְדָרָא. וְהִיא אִיהִי קִירְטָא דִּילָף. זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא. דְּאֲבָנָא דָּא מִפּוּמָף סְלִקָּא לְאֵתֵר דְּאֶתְמַר בֵּיהּ בַּמְפָּלָא מְקַף אֵל תְּדַרְשׁ וּבַמְכֹסָה מְקַף אֵל תַּחֲקֹר.

וְאִיהִי שְׁמָא דְכְּתֵר עֲלָאָה דְּאִיהוּ חֲכָמָה קְדוּמָה. דְּהִכִּי סְלִיק חֲכָמָה לְחִשְׁבֵּן שְׁמָא קְדִישָׁא, עִם עֶשֶׂר אֵתוֹן בְּכֻלָּא, דְּאֵנוּן יוֹ"ד ה"י וַא"ו